

Saber d'on venim per pensar on volem anar

Situats a qualsevol punt de l'espai objecte de l'estudi, tot allò que veiem es producte de la mà dels essers humans, que al llarg de molts segles han modelat aquest paisatge. Sabem algunes coses dels habitants d'aquestes contrades en època prehistòrica, i a més recent més coses sabem. Aquests espais van ser habitats fa mil·lennis, i no ho han deixat d'estar mai més. El que som, el que tenim, el que veiem a l'entorn es herència de generacions i generacions que s'han succeït sobre aquestes terres. Com deia Lucreci "et quasi cursores vitae làmpada trahunt", ara diríem, i com atletes es passen la torxa de la vida. Amb aquesta torxa ha passat el coneixement, les creences, les tècniques, i també les transformacions del paisatge per emmotllar-ho a les necessitats de cada moment. A poc que llegim els clàssics, com Lucreci, tenim la sensació de que malgrat ens separen 2 mil·lennis, son molt propers a nosaltres. El nostre Dret, molts costums i tradicions deriven d'aquells romans que van ocupar les nostres costes i van obrir camins vers l'interior. Deixant al seu pas el rastre de la seva cultura, que es va mantenir viva durant segles, molt després de fer fallida el seu Imperi. Inclòs ens podem identificar amb els seus pensaments més íntims sobre el sentit de la vida, per que en realitat som una evolució d'ells mateixos. Al nostre temps sovint es pot observar una tendència a creure que som "originals", un producte nou, sense lligams, ens sentim els amos del món i oblidem els nostres orígens i els ensenyaments que s'amaguen en les formes de vida dels que ens van precedir. La seva integració al món natural, als cicles de la Natura, el respecte animista vers les coses del món, la seva subsistència sostenible malgrat no ser exempta de sotracs, son petites lliçons de com estar al món, conservant el món. D'això tenim molt per aprendre. Ells i elles de mica en mica han anat transformant el paisatge, fins i tot els llocs que ens poden semblar més feréstecs del municipi, als vessants del Montpedrós, fa poc més de 80 anys eren terrassats per cultivar, el bosc actual eren trossos cultivats. Abans dels cultius un bosc diferent, d'alzines de roures amb escasses pinedes de pí blanc, amb una fauna ja desapareguda. L'esser humà fa mil·lennis que transforma el paisatge que veiem, com la torxa que deia Lucreci, ens ha passat vers nosaltres, i ara som nosaltres que tenim a les mans l'oportunitat de fer un llegat vers les properes generacions. Que els volem deixar?, ho respondrem entre tots, o pot ser no, com sigui i d'això es tracta proposta, no podem oblidar aquells que ens van precedir, i en la mesura del possible em de guardar el seu record, i difondre al futur, com van viure entre nosaltres i en quina mesura van aportar per fer-nos el que som ara.

En aquest espai es conserven petites restes que ens parlen d'aquells que van viure abans que nosaltres, i ens expliquen petites històries sobre com vivien, com morien, quin món van rebre i quin van deixar. S'ha de fer un esforç per valoritzar tots els jaciments, els elements etnogràfics com les masies, i els històrics com la torre d'Eles, per que cal donar a conèixer aquestes petites històries, per reflexionar, per no perdre el fil. Un fil com el que teixien les tres Nornes wagnerianes, passat, present i futur, que si es trenca ens portarà la mort, no la individual, que ja es esperada, sinó la col·lectiva. Si perdem el camí en no saber d'on venim difícilment sabrem cap a on anar, pot ser es un dels mals actuals, hem oblidat i ara no encertem el camí. El patrimoni es el gran oblidat, tot el que te a veure o sona a ecologia ha estat de moda, però el que sona a historia, a patrimoni ha estat menystingut. Cal fer un esforç de conservació, de valorització i de difusió del que ens queda de temps anterior. Gaudir en directe de les restes, i amb treball de investigació, i mitjançant les tecnologies imaginar com era la seva vida, les seves cases, els seus treballs als camps. No podem permetre restin ocultes, enterrades,

malmeses. El petroglif del Montpedrós va ser vandalitzat sense que cap administració fes res per conservar-ho, Can Juliá ha perdut la tronera tant característica, i que explica tantes coses d'aquella època convulsa, la torre d'Eles es manté solida però envoltada de ruïnes que fan impossible ens hi acostem per admirar les seves parets, la mina d'aigua que baixa de la muntanya i va a petar prop de la Via de Cornisa, a tocar de l'escola, es un simple forat, al que ningú para atenció. Escoltem la seva veu, aquests elements ens poden dir moltes coses i tenim obligació de facilitar que ens parlin, i que ho continuïn fent per les properes generacions, que pervisqui el seu missatge. Posem la preservació i difusió del patrimoni del nostre entorn, a l'agenda i a la mateixa alçada que els aspectes ecològics, sense el passat no som res.